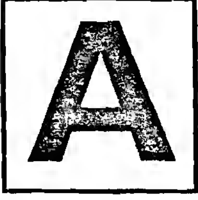
विक्रीकर निरीक्षक (मुख्य) परीक्षा - 2011

प. दि. 11-12-2011

2011 Code : **SRM**

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक
BOOKLET No. **203289**

प्रश्नपुस्तिका

एकूण प्रश्न : 200

वेळ : 2 (दोन) तास **सामान्य ज्ञान, बुद्धिमापन व विषयाचे ज्ञान** **एकूण गुण : 200**

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 200 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत [illegible] प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच [illegible] काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत **न विसरता बॉलपेनने** लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक								
	केंद्राची संकेताक्षरे							शेवटचा अंक

(3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे **न विसरता नमूद करावा.**

(4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

(ब) **आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.**

(5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण **एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे.** अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.

(6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.

(7) **प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची अचूक उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".**

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

1. आक्टोबर 2011 च्या विधानसभा पोटनिवडणूकीत खडकवासला मतदारसंघातून कोणत्या पक्षाचा उमेदवार निवडून आला ?

(1) कॉंग्रेस (2) राष्ट्रवादी कॉंग्रेस
(3) भाजप (4) महाराष्ट्र नवनिर्माण सेना

Which Party's candidate got elected for the legislative assembly recently in October 2011 from Khadak-Wasla constituency ?

(1) Congress (2) Rashtravadi Congress
(3) BJP (4) Maharashtra Navanirman Sena

---

2. विशेष पटपडताळणी कार्यक्रमाअंतर्गत विद्यार्थ्यांची शाळेंमधील हजेरी तपासण्याचे काम सुरू करण्याकरिता शासनाने परिपत्रक केंव्हा काढले ?

(1) जून 2010 (2) जुले 2010 (3) ऑगस्ट 2011 (4) सप्टेंबर 2011

When was the circular issued to start a special campaign to verify the attendance of the students in the schools ?

(1) June 2010 (2) July 2010
(3) August 2011 (4) September 2011

---

3. छत्तीसगड राज्याची राजधानी कोणती ?

(1) रायपुर (2) बंकुरा (3) मालडा (4) नडिया

Which is the capital of Chattisgarh ?

(1) Raipur (2) Bankura (3) Malda (4) Nadia

---

4. आंध्र प्रदेशात कोणत्या मागणीसाठी रेलरोको आंदोलन ऑक्टोबर 2011 मध्ये केले गेले ?

(1) वेगळे तेलंगाणा राज्य (2) महागाईच्या विरोधात
(3) विध्यार्थी फी वाढ (4) संपूर्ण विकासासाठी

For what purpose did the people agitate in Andhra Pradesh in October 2011 by obstructing railways ?

(1) Separate Telangana State (2) Inflation
(3) Increase in students fees (4) Complete Development

---

5. महिलांच्या 12 व्या मुष्टीयुद्ध स्पर्धेत सुवर्णपदक कोणाला मिळाले ?

(1) पी.टी. उषा (2) मेरी कोम (3) सानिया मिर्झा (4) दिपीका

Who received the goldmedal in 12th National Female Boxing competition in Oct. 2011 ?

(1) P.T. Usha (2) Meri Kom (3) Saniya Mirza (4) Deepika

---

6. 1 जून 2011 मध्ये कोणत्या राज्यात राष्ट्रपती राजवट लागू झाली ?

(1) आंध्र प्रदेश (2) तामीळनाडू

(3) केरळ (4) झारखंड

In which state was the presidential rule imposed on 1st June 2011 ?

(1) Andhra Pradesh (2) Tamilnadu

(3) Kerala (4) Zarkhand

7. कोणत्या देशात 42 वर्षाच्या हुकूमशाहीचा ऑक्टो. 2011 मध्ये अंत झाला ?

(1) लिबीया (2) इराण (3) इराक (4) जर्मनी

In which country did the 42 year dictatorialship come to an end in Oct. 2011 ?

(1) Libiya (2) Iran (3) Iraq (4) Germany

8. गर्भलिंग चिकित्सा प्रतिबंधक अधिनियम कोणत्या वर्षी पास झाला ?

(1) 1992 (2) 1993 (3) 1994 (4) 1995

Prenatal Diagnostic Prohibition Act, was enacted in

(1) 1992 (2) 1993 (3) 1994 (4) 1995

9. कारगील प्रश्न कोणत्या दोन देशांचा होता ?

(1) भारत-चीन (2) भारत-बांगलादेश

(3) भारत-पाकीस्तान (4) भारत-नेपाळ

Kargil conflict was between which two countries ?

(1) India-China (2) India-Bangladesh

(3) India-Pakisthan (4) India-Nepal

10. शेतकऱ्यांनी पाण्याची बँक कोणत्या जिल्ह्यात ऑक्टो. 11 मध्ये सुरु केली ?

(1) सातारा (2) पूणे (3) कोल्हापूर (4) नागपूर

In which district the farmers have started water Bank since Oct. 2011 ?

(1) Satara (2) Pune (3) Kolhapur (4) Nagpur

11. 'राईट टु रिकॉल' ची मागणी भारतात कोण करीत आहे ?

(1) राहुल गांधी (2) राज ठाकरे

(3) अडवाणी एल. के. (4) अण्णा हजारे

In India who is demanding "Right to Recall" ?

(1) Rahul Gandhi (2) Raj Thakare

(3) Adwani L.K. (4) Anna Hazare

12. अमेरिकेच्या वर्ल्ड ट्रेड सेंटरवर दहशतवादी हल्ला केव्हा झाला ?
(1) 11 सप्टेंबर 2001 (2) 12 सप्टेंबर 2001
(3) 25 सप्टेंबर 2001 (4) 26 सप्टेंबर 2001

When did the terrorists attack the World Trade Centre of America ?
(1) 11 September 2001 (2) 12 September 2001
(3) 25 September 2001 (4) 26 September 2001

13. भारताने 18 मे 1974 रोजी पहिली अणुचाचणी कोठे केली ?
(1) महाराष्ट्र (2) गुजराथ
(3) मध्यप्रदेश (4) राजस्थान

Where did India carry out its first nuclear test on 18 May 1974 ?
(1) Maharashtra (2) Gujarat
(3) Madhya Pradesh (4) Rajasthan

14. संयुक्त राष्ट्रसंघाचा जागतिक पर्यावरण दिन कोणता आहे ?
(1) 10 जून (2) 5 जून
(3) 15 जून (4) 20 जून

"International Environment Day" of the United Nations Organization is celebrated on
(1) 10th June (2) 5th June
(3) 15th June (4) 20th June

15. 1992 मध्ये पहिली जागतिक वसुंधरा परिषद कोठे संपन्न झाली ?
(1) ब्राझील (2) जपान
(3) न्यूझीलँड (4) चीन

The first International Earth Council in 1992 was held at
(1) Brazil (2) Japan
(3) Newzealand (4) China

16. भारतीय राज्यघटना कोणत्या दिवशी स्वीकारल्या गेली ?
(1) 26 नोंव्हें. 1949 (2) 26 डिसें. 1949
(3) 26 जाने. 1949 (4) 26 जाने. 1950

On which day was the Indian Constitution got adopted ?
(1) 26 Nov. 1949 (2) 26 Dec. 1949
(3) 26 Jan. 1949 (4) 26 Jan. 1950

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

17. 2010 मध्ये नर्मदा बचाव आंदोलनाने किती वर्षे पूर्ण केली ?

(1) 25 (2) 15 (3) 50 (4) 30

How many years has the Narmada Bachav Andolan completed in 2010 ?

(1) 25 (2) 15 (3) 50 (4) 30

18. महाराष्ट्रातील विधानपरिषदे मध्ये किती सदस्य आहेत ?

(1) 78 (2) 77
(3) 76 (4) 79

How many members are there in Maharashtra Legislative Council ?

(1) 78 (2) 77
(3) 76 (4) 79

19. खालीलपैकी 13 व्या वित्त आयोगाचे (2010-2015) अध्यक्ष कोण आहेत ?

(1) सी. रंगराजन (2) डॉ. विजय केळकर
(3) डॉ. वाय. व्हि. रेड्डी (4) डॉ. एस. आचार्य

Who among the following is the Chairperson of the 13th Finance Commission ? (i.e. 2010 to 2015)

(1) C. Rangrajan (2) Dr. Vijay Kelkar
(3) Dr. Y.V. Reddy (4) Dr. S. Acharya

20. बिहार राज्याचे मुख्यमंत्री कोण आहेत ?

(1) लालूप्रसाद यादव (2) शरद यादव
(3) नितीश कुमार (4) रामविलास पासवान

Who is the Chief Minister of Bihar State ?

(1) Laluprasad Yadav (2) Sharad Yadav
(3) Nitish Kumar (4) Ramvilas Paswan

21. महाराष्ट्र शासनाच्या सांस्कृतिक धोरणाच्या मसुदा समितीचे अध्यक्ष कोण आहेत ?

(1) आ. ह. साळुंखे (2) हरी नरके
(3) विनायक मेटे (4) हर्षवर्धन देशमुख

Who is the Chairperson of Drafting Committee of Maharashtra State Cultural Policy ?

(1) A. H. Salunkhe (2) Hari Narke
(3) Vinayak Mete (4) Harshavardhan Deshmukh

22. 2010 चा ''मिस युनिव्हर्स'' किताब कोणी मिळविला ?
(1) जिमेना नवारेत (2) युक्ता मुखी
(3) निकोल फारीया (4) गिफ्टी ईमॅन्युअल

Who achieved "Miss Universe" award in 2010 ?
(1) Jimena Navaret (2) Yukta Mukhi
(3) Nikol Faria (4) Gifiti Emanual

---

23. __________ हे महाराष्ट्रात पादत्राणे बनविण्यासाठी प्रसिद्ध आहे.
(1) सातारा (2) कोल्हापूर (3) पूणे (4) अमरावती

__________ is famous for the production of footwear in Maharashtra.
(1) Satara (2) Kolhapur (3) Pune (4) Amravati

---

24. __________ मध्ये लोह मुबलक प्रमाणात आढळते.
(1) दूध (2) अंडी
(3) हिरव्या पालेभाज्या (4) द्विदल धान्ये

The rich source of iron is
(1) Milk (2) Eggs
(3) Green leafy Vegetables (4) Beans

---

25. महाराष्ट्रात किती नगर परिषदा स्थापन करण्यात आल्या आहेत ?
(1) 03 (2) 05 (3) 33 (4) 221

How many Nagar Panchayats are established in Maharashtra ?
(1) 03 (2) 05 (3) 33 (4) 221

---

26. खालीलपैकी ''हिंदू'' या कादंबरीचे लेखक कोण आहेत ?
(1) आनंद यादव (2) नरेंद्र जाधव
(3) मोहन धारीया (4) भालचंद्र नेमाडे

Who amongst the following is the author of the novel, "Hindu" ?
(1) Anand Yadav (2) Narendra Jadhav
(3) Mohan Dharia (4) Bhalchandra Nemade

---

27. ''आगाखान कप'' __________ खेळाशी संबंधीत आहे.
(1) हॉकी (2) फुटबॉल (3) क्रिकेट (4) गोल्फ

"Agakhan Cup" is associated with the game of
(1) Hockey (2) Football (3) Cricket (4) Golf

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

28. जुलै 2010 मध्ये महाराष्ट्र आणि आंध्र प्रदेश राज्यांमध्ये ____________ धरणामुळे पाणीवाटप प्रश्न निर्माण झाला.

(1) टेंभली (2) बाभळी

(3) पोचम्पाड् (4) श्रीरामसागर

In July 2010, the construction of ____________ dam caused water dispute between Maharashtra and Andhra Pradesh.

(1) Tembhali (2) Babhali

(3) Pochampad (4) Shriram Sagar

---

29. जैतापूर उर्जा प्रकल्प कोणत्या देशाच्या सहकार्याने राबविला जाणार आहे ?

(1) फ्रान्स (2) जपान (3) इंग्लंड (4) अमेरिका

Which country extended collaboration and support for establishing Jaitapur power project ?

(1) France (2) Japan (3) England (4) America

---

30. 2001 च्या जनगणना अहवालानुसार नागरीकरणाच्या बाबतीत भारतातील इतर राज्यांच्या तुलनेत महाराष्ट्राचा कितवा क्रमांक आहे ?

(1) पहिला (2) चौथा (3) दुसरा (4) तिसरा

Where is the State of Maharashtra placed in the country in urbanisation as per 2001 census ?

(1) First (2) Fourth (3) Second (4) Third

---

31. सोडवा $7\frac{2}{5}\times2\frac{1}{2}+3\frac{1}{3}\div1\frac{1}{3}=?$

(1) $21\frac{1}{2}$ (2) 21 (3) $20\frac{2}{5}$ (4) $20\frac{2}{3}$

Solve $7\frac{2}{5}\times2\frac{1}{2}+3\frac{1}{3}\div1\frac{1}{3}=?$

(1) $21\frac{1}{2}$ (2) 21 (3) $20\frac{2}{5}$ (4) $20\frac{2}{3}$

---

32. 13, 25, 18, 63, 30, 78 या संख्यांचा ल.सा.वी. ____________ आहे.

(1) 40950 (2) 49050 (3) 4050 (4) 45059

LCM of numbers 13, 25, 18, 63, 30, 78 is

(1) 40950 (2) 49050 (3) 4050 (4) 45059

---

33. उतरत्या क्रमाने असणारा अपूर्णांक संख्याचा गट खालील गटांमधून निवडा.

A) $\frac{2}{3}, \frac{3}{5}, \frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{2}, \frac{4}{6}, \frac{6}{8}$

C) $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}$ D) $\frac{1}{5}, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}$

(1) A (2) B (3) C (4) D

Choose the fractions which are in descending order.

A) $\frac{2}{3}, \frac{3}{5}, \frac{1}{2}$ B) $\frac{1}{2}, \frac{4}{6}, \frac{6}{8}$

C) $\frac{1}{4}, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}$ D) $\frac{1}{5}, \frac{1}{3}, \frac{1}{2}$

(1) A (2) B (3) C (4) D

---

34. सोडवा x करिता , $\frac{\sqrt{0.0625}}{x} = 0.05$

(1) 0 (2) 125 (3) 25 (4) 5

Solve for x, $\frac{\sqrt{0.0625}}{x} = 0.05$

(1) 0 (2) 125 (3) 25 (4) 5

---

35. जर A:B = 3 : 4 आणी B:C = 5:6 तर A:C बरोबर किती ?

(1) 5:8 (2) 1:2
(3) 3:8 (4) 5:9

If A:B = 3:4 and B:C = 5:6 then A:C is equal to

(1) 5:8 (2) 1:2
(3) 3:8 (4) 5:9

---

36. पाच निकालांची सरासरी 46 गुण आहे. आणी पहिल्या चार निकालांची 45 गुण आहे. तर पाचव्या विषयात किती गुण मिळाले ?

(1) 50 (2) 1
(3) 10 (4) 12.5

The average of 5 results is 46 and that of the first four is 45, what is the score of the fifth result ?

(1) 50 (2) 1
(3) 10 (4) 12.5

37. एका 150 मी. लांब आगगाडीला 450 मी. लांबीचा प्लैट फॉर्म-चे अंतर पार करण्या करिता 20 सेंकद लागतात-तर त्या आगगाडीची गती मी/से. किती ?

(1) 30 मी/से. (2) 96 मी/से. (3) 22.5 मी/से. (4) 45 मी/से.

A train 150 meters long takes 20 second to cross a platform 450 meters long. What is the speed of the train in meters per second ?

(1) 30 m/sec. (2) 96 m/sec. (3) 22.5 m/sec. (4) 45 m/sec.

---

38. खालील अंक मालिकेत कोणता अंक योग्य ठरु शकत नाही ?

2, 3, 6, 15, 45, 135, 630

(1) 6 (2) 15 (3) 2 (4) 45

Find out the number which does not fit in the following series.

2, 3, 6, 15, 45, 135, 630

(1) 6 (2) 15 (3) 2 (4) 45

---

39. जर CANCELLED = 27 आणि POSTPONEMENT = 36 तर REVIVE = ?

(1) 6 (2) 12 (3) 15 (4) 18

If CANCELLED = 27 and POSTPONEMENT = 36 then REVIVE = ?

(1) 6 (2) 12 (3) 15 (4) 18

---

40. दिलेल्या शब्दात अक्षरांची अदलाबदल करून योग्य शब्द तयार होतो. तयार होणाऱ्या शब्द गटातून विसंगत शब्दगट निवडा.

NVESU, TERAH, NOMO, RASM

(1) NVESU (2) TERAH (3) NOMO (4) RASM

Rearrange letters in the following words and to give them meaning and then find the odd man out.

NVESU, TERAH, NOMO, RASM

(1) NVESU (2) TERAH (3) NOMO (4) RASM

---

41. जर LONDON लिहितांना HPOEPO असे लिहीत असु तर DVOHSZ काय दर्शविते ?

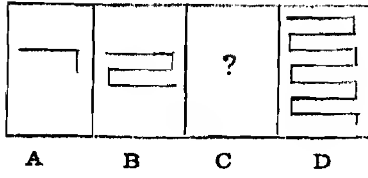
(1) MEXICO (2) ISLAND
(3) HOLAND (4) HUNGRY

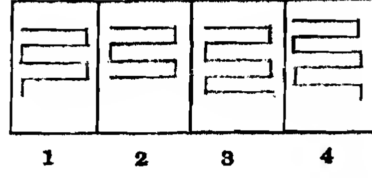
In a certain code 'LONDON' is written as 'HPOEPO' then which of the following words is written as 'DVOHSZ' ?

(1) MEXICO (2) ISLAND
(3) HOLAND (4) HUNGRY

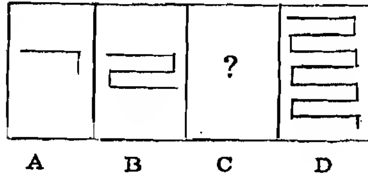
42. पुढील शृंखला मध्ये प्रश्नार्थक चिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय निवडा.

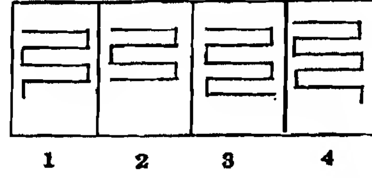

(1) 3 (2) 4 (3) 1 (4) 2

Choose the missing figure in the series.

(1) 3 (2) 4 (3) 1 (4) 2

43. समजा मुंबई ने नागपूर हे अंतर 750 कि.मी. आहे. एकाच वेळेस सकाळी 9 वाजता परस्पर विरुद्ध दिशेने निघालेल्या गाड्यांचा वेग अनुक्रमे 70 कि.मी. व 55 कि.मी. ताशी आहे. तर दोन्ही गाड्या एकमेकास किती वाजता भेटतील ?

(1) दु. 2.30 वाजता
(2) सकाळी 4.15 वाजता
(3) दु. 3.00 वाजता
(4) दु. 2.45 वाजता

Suppose the distance between Mumbai and Nagpur is 750 k.m. At a time both trains start at 9.00 a.m. from the opposite sides one at a speed of 70 k.m. and the other at 55 k.m. per hour, then at what time will these trains meet each other ?

(1) 2.30 p.m.
(2) 4.15 a.m.
(3) 3.00 p.m.
(4) 2.45 p.m.

44. जर दोन संख्याचा गुणाकार 53125 व म.सा.वि 25 आहे तर सर्वात लहान संख्या कोणती ?

(1) 425
(2) 625
(3) 75
(4) 125

If the product of two figures is 53125 and G.C.D is 25 then which is the smallest figure ?

(1) 425
(2) 625
(3) 75
(4) 125

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

45. समजा $(b^3 + \overline{b}^2)(b^2 - 3b) = b^5 + mb^4 - \frac{3}{b} + n$ तर m व n च्या किंमती काय असतील ?

(1) 1, 3　　(2) – 3, –1

(3) –1, 3　　(4) – 3, 1

If $(b^3 + \overline{b}^2)(b^2 - 3b) = b^5 + mb^4 - \frac{3}{b} + n$ then what are the values of m and n ?

(1) 1, 3　　(2) – 3, –1

(3) –1, 3　　(4) – 3, 1

---

46. खाली दिलेल्या अपूर्णांकामध्ये सर्वात लहान अपूर्णांक कोणता ? $\frac{38}{9}, \frac{33}{8}, \frac{25}{6}, \frac{29}{7}$

(1) $\frac{25}{6}$　　(2) $\frac{38}{9}$

(3) $\frac{33}{8}$　　(4) $\frac{29}{7}$

Which is the smallest fraction in the following sequence ?

$\frac{38}{9}, \frac{33}{8}, \frac{25}{6}, \frac{29}{7}$

(1) $\frac{25}{6}$　　(2) $\frac{38}{9}$

(3) $\frac{33}{8}$　　(4) $\frac{29}{7}$

---

47. एकाच कुटुंबात 4 सदस्य आहेत त्यांच्या वयांची बेरीज 122 वर्षे आहे. वडील व मुलगा अनुक्रमे आई व मुली पेक्षा 8 वर्षांनी मोठे आहेत मुलाचे वय वडिलांच्या वयाच्या निमपट आहे. तर मुलीचे वय काय असेल ?

(1) 18 वर्षे　　(2) 15 वर्षे

(3) 11 वर्षे　　(4) 23 वर्षे

In a family there are four members. The sum of their ages is 122 years. If father and son are older than mother and daughter by 8 years respectively and the age of the son is half that of his father, what is the age of the daughter ?

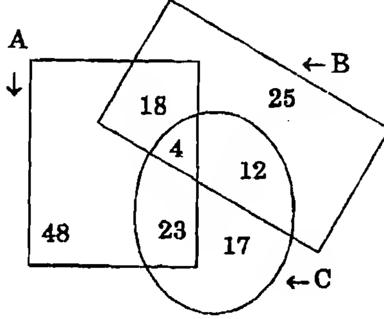
(1) 18 years　　(2) 15 years

(3) 11 years　　(4) 23 years

---

48. खाली दिलेल्या आकृतीत A हा संच नोकरी करण्याऱ्या माणसांचा आहे. B-बसने प्रवास करणाऱ्या माणसांचा आहे व C- रेल्वेत प्रवास करणाऱ्या माणसांचा आहे. किती नोकरी करणारी माणसे प्रवास करतात ते शोधा.

(1) 39 (2) 45 (3) 99 (4) 57

In the above figure A = the number of persons in service, B = number of persons travelling by bus, C = number of persons travelling by railway. Find the number of serving men that travel.

(1) 39 (2) 45 (3) 99 (4) 57

---

49. खाली दिलेल्या प्रश्न चिन्हांच्या जागी योग्य पर्याय शोधा △卐O□卐O□△?□△???卐O

(1) O卐□△ (2) O□卐△

(3) O□△卐 (4) O卐△□

Complete the series △卐O□卐O□△?□△???卐O

(1) O卐□△ (2) O□卐△

(3) O□△卐 (4) O卐△□

---

50. खालीलपैकी कोणत्या जोडीतील संख्या समान आहेत ?

(1) $\frac{12}{-16}, \frac{-15}{-60}$ (2) $\frac{-21}{28}, \frac{+27}{-36}$

(3) $\frac{-18}{54}, \frac{9}{-36}$ (4) $\frac{-16}{-64}, \frac{3}{-12}$

Which of the following pairs has figures with the same value ?

(1) $\frac{12}{-16}, \frac{-15}{-60}$ (2) $\frac{-21}{28}, \frac{+27}{-36}$

(3) $\frac{-18}{54}, \frac{9}{-36}$ (4) $\frac{-16}{-64}, \frac{3}{-12}$

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

51. खालील दोन संख्या अशा आहेत की त्यांच्या वर्गाची वजाबाकी 273 येते व त्या संख्यांची बेरीज 39 येते तर त्या संख्या कोणत्या ?

(1) 24, 15 (2) 23, 16 (3) 22, 17 (4) 20, 19

In which of the following pairs the difference of the squares of the constituents is 273 while the addition is 39 ?

(1) 24, 15 (2) 23, 16 (3) 22, 17 (4) 20,19

---

52. जर एका लीप वर्षाच्या दूसऱ्या दिवशी रविवार येतो तर त्या वर्षाच्या शेवटच्या दिवसाच्या नावामध्ये 3 रे इंग्रजी अक्षर काय असेल ?

(1) e (2) n (3) t (4) r

If the second day of a leap year was sunday then which will be third letter of the last day of the year ?

(1) e (2) n (3) t (4) r

---

53. एका चौरसाकृती बागेच्या सभोवताली कोपऱ्यावर एक व प्रत्येक बाजुवर समान अंतरावर 23 याप्रमाणे झाडे लावलेली आहेत. तर बागेच्या सभोवताली एकूण किती झाडे लावली आहेत ?

(1) 92 (2) 90 (3) 94 (4) 96

In a square shaped garden one tree is planted in each corner of square and if on each side of the square at equal intervals 23 trees are planted, then how many trees are planted around the garden ?

(1) 92 (2) 90 (3) 94 (4) 96

---

54. खाली दिलेल्या राशीची किंमत किती आहे ? $\dfrac{(7.3+3.7)^3}{(7.3)^2+(3.7)^2+(7.4)(7.3)}$

(1) 121 (2) 1.21 (3) 11 (4) 16.5

What is the value of the following ? $\dfrac{(7.3+3.7)^3}{(7.3)^2+(3.7)^2+(7.4)(7.3)}$

(1) 121 (2) 1.21 (3) 11 (4) 16.5

---

55. 1, 2, 3, 4 हे अंक प्रत्येक चार अंकी संख्येत एकदाच वापर करून येणाऱ्या जास्तीत चार अंकी सख्यां किती ?

(1) 16 (2) 24

(3) 18 (4) 22

With the figures 1, 2, 3, 4 (using 1, 2, 3 or 4 only once in any four digit figure), how many four digit figures can be formed ?

(1) 16 (2) 24

(3) 18 (4) 22

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

56. खालील तक्त्यात * (चिह्नाच्या) जागी कोणता अंक असेल ?

	6	*	0	9
	3	*	3	2
	*	2	7	3
1	*	5	1	4

(1) 4 (2) 7 (3) 6 (4) 8

Replace * with the appropriate figure

	6	*	0	9
	3	*	3	2
	*	2	7	3
1	*	5	1	4

(1) 4 (2) 7 (3) 6 (4) 8

57. योग्य पर्याय निवडा $60 + 5 \times 12 \div (180 \div 3) =$

(1) 60 (2) 120

(3) 13 (4) 61

Select the correct alternative $60 + 5 \times 12 \div (180 \div 3) =$

(1) 60 (2) 120

(3) 13 (4) 61

58. 'A' या वस्तूची किंमत 'B' या वस्तूच्या किंमतीपेक्षा 400 रूपयेनी जास्त आहे. जर दोन्ही 'A' व 'B' ची किंमत 784 रूपये असेल तर 'B' या वस्तूची किंमत किती ?

(1) ₹ 200 (2) ₹ 384

(3) ₹ 300 (4) ₹ 192

Price of 'A' is more than price of 'B' by ₹ 400. If price of both 'A' and 'B' together is ₹ 784, find the price of 'B'.

(1) ₹ 200 (2) ₹ 384

(3) ₹ 300 (4) ₹ 192

59. सोडवा व योग्य पर्याय लिहा $\dfrac{(0.5)^3 + (0.6)^3}{(0.5)^2 - (0.3) + (0.6)^2} = ?$

(1) 0.11 (2) 0.33 (3) 1.1 (4) 3.3

Solve and write the answer $\dfrac{(0.5)^3 + (0.6)^3}{(0.5)^2 - (0.3) + (0.6)^2} = ?$

(1) 0.11 (2) 0.33 (3) 1.1 (4) 3.3

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

60. योग्य पर्याय निवडून क्रमवारी पूर्ण करा

—— bca —— ca —— ca —— ——

(1) a a b b c (2) a b b b c (3) a a b c c (4) a b b c c

Complete the series

—— bca —— ca —— ca —— ——

(1) a a b b c (2) a b b b c (3) a a b c c (4) a b b c c

61. एका व्यापाऱ्याने एक पेन 75 रुपयेला खरेदी केला व 105 रुपयास विकला तर त्यास किती टक्के नफा झाला ?

(1) 100 % (2) 50 % (3) 40 % (4) 125 %

A trader purchased a pen for ₹ 75 and sold it for ₹ 105. What is the profit in percentage ?

(1) 100 % (2) 50 % (3) 40 % (4) 125 %

62. जर सात टेबल व बारा खुर्च्यांची किंमत ₹ 48,250 आहे तर 21 टेबल व 36 खुर्च्यांची किंमत किती ?

(1) ₹ 96,500 (2) ₹ 1,25,500 (3) ₹ 1,44,750 (4) ₹ 70,250

The cost of 7 tables and 12 chairs is ₹ 48,250. What is cost of 21 tables and 36 chairs ?

(1) ₹ 96,500 (2) ₹ 1,25,500 (3) ₹ 1,44,750 (4) ₹ 70,250

63. सोडवा व योग्य पर्याय लिहा $\frac{2^{n+1}+2^n}{2^{n+4}-2^{n+1}} =$

(1) $\frac{2}{3}$ (2) $\frac{3}{14}$ (3) $\frac{1}{13}$ (4) $\frac{5}{13}$

Find the value of $\frac{2^{n+1}+2^n}{2^{n+4}-2^{n+1}} =$

(1) $\frac{2}{3}$ (2) $\frac{3}{14}$ (3) $\frac{1}{13}$ (4) $\frac{5}{13}$

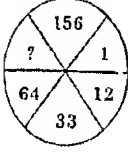
64. तीन मित्र A, B व C एका वर्तुळाकृती मैदानाभोवती धावून एक फेरा अनुक्रमे 12, 18 वा 20 सेकंडात पूर्ण करतात तर किती मिनिटानंतर ते तिघे प्रारंभ बिंदून भेटतील ?

(1) 5 मि. (2) 8 मि. (3) 12 मि. (4) 3 मि.

Three friends A, B and C jog around a circular stadium and complete one round in 12, 18 and 20 seconds respectively. In how many minutes will all the three meet again at the starting point ?

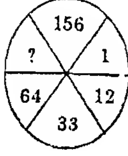
(1) 5 Min. (2) 8 Min. (3) 12 Min. (4) 3 Min.

65. पर्याय लिहा

(1) 144 (2) 97 (3) 105 (4) 92

Find the alternative

(1) 144 (2) 97 (3) 105 (4) 92

---

66. एका स्पर्धा परीक्षेत बरोबर उत्तरासाठी दोन गुण मिळतात व चुकिच्या उत्तरासाठी एक गुण कमी होतो जर एका उमेदवाराने 30 प्रश्न सोडवून 30 गुण मिळवीले तर त्याचे किती प्रश्न बरोबर असतील ?

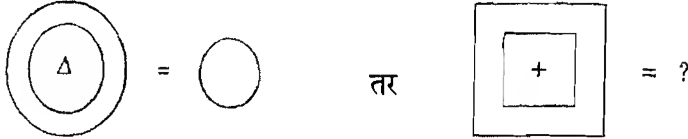
(1) 30 (2) 15 (3) 25 (4) 20

In a competitive examination correct answer fetches 2 marks and for every wrong answer one mark is deducted. If a candidate solves 30 questions and gets 30 marks then how many correct questions he must have solved ?

(1) 30 (2) 15 (3) 25 (4) 20

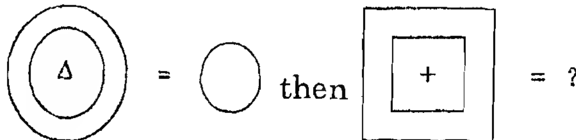
---

67. जर

(1) (2) (3) + (4)

If

(1) (2) (3) + (4)

68. एका व्यक्तीचे जमा (आवक) व खर्च यांचे गुणोत्तर 5:4 आहे जर त्याची आवक ₹ 18,000 असेल तर त्याची शिल्लक

(1) ₹ 3,600 (2) ₹ 3,200 (3) ₹ 14,400 (4) ₹ 2,000

Income and expenditure of a person are in the ratio of 5 : 4. If income of the person is ₹18,000 then his saving is

(1) ₹ 3,600 (2) ₹ 3,200 (3) ₹ 14,400 (4) ₹ 2,000

69. 100 मी × 80 मी या आयताकृती बागेत, मध्यातून दोन रस्ते केले, एक लांबीस समांतर व दुसरा रुंदीस समांतर जर रस्त्याची रुंदी 2 मी असेल तर सर्व रस्त्याचे श्रेत्रफळ किती ?

(1) 324 मी.^{2} (2) 360 मी.^{2}
(3) 344 मी.^{2} (4) 356 मी.^{2}

There is rectangular garden of dimensions 100 m × 80 m. Two roads are laid runnning midway in the garden, one parallel to the length and the other parallel to the breadth. What is total area of the road if the width of the road is 2 meters ?

(1) 324 m^2 (2) 360 m^2
(3) 344 m^2 (4) 356 m^2

70. 1, 2, 3, 4, 5 या अंकापासून दोन अंकी किती संख्या होतील ज्यातील प्रत्येकात वरील अंक एका पेक्षा जास्त वेळा येणार नाहीत ?

(1) 10 (2) 20 (3) 9 (4) 16

How many two digit numbers can be formed using the digits 1, 2, 3, 4, 5 if no digit occurs more than once in each number ?

(1) 10 (2) 20 (3) 9 (4) 16

71. 1 मे 1960 रोजी महाराष्ट्रात ________ जिल्हे होते.

(1) 26 (2) 29 (3) 35 (4) 23

There were ______________ districts in Maharashtra on 1st May 1960.

(1) 26 (2) 29 (3) 35 (4) 23

72. 'मुंबई राज्य' या द्वैभाषीक राज्याची स्थापना __________ रोजी झाली.

(1) 1 मे 1960 (2) 1 नोव्हे. 1956
(3) 1 जाने. 1950 (4) 15 ऑगष्ट 1947

The bilingual state 'Mumbai' was formed on

(1) 1 May1960 (2) 1 Nov. 1956
(3) 1 Jan. 1950 (4) 15 Aug. 1947

73. 1 जुलै 1998 रोजी __________ या जिल्ह्याचे विभाजन करण्यात आले.

(1) उस्मानाबाद (2) धुळे

(3) परभणी (4) भंडारा

__________ district was divided on 1st July 1998.

(1) Osmanabad (2) Dhule

(3) Parbhani (4) Bhandara

74. महाराष्ट्राच्या उत्तर सिमेवर कोणती पर्वतरांग आहे ?

(1) सातमाळा (2) सातपुडा (3) बालाघाट (4) सह्याद्री

Which mountain range is found on the northern border of Maharashtra ?

(1) Satmala (2) Satpura (3) Balaghat (4) Sahyadri

75. खालील पैकी कोणते शिखर अमरावती जिल्ह्यातील सर्वोच्च शिखर आहे ?

(1) वैराट (2) अस्तंभा

(3) हनुमान (4) तौला

Which of the following peaks is the highest peak in Amarawati district ?

(1) Vairat (2) Astambha

(3) Hanuman (4) Taula

76. कोंकणाचे हवामान __________ असते.

(1) कोरडे (2) विषम (3) सम (4) थंड

The climate in Konkan region is

(1) Dry (2) Extreme (3) Equable (4) Cool

77. खालीलपैकी कोणते थंड हवेचे ठिकाण सातपुडा पर्वत रांगेत आढळते ?

(1) लोणावळा (2) चिखलदरा

(3) महाबळेश्वर (4) माथेरान

Which of the following hill stations is located in the Satpuda mountain range ?

(1) Lonawala (2) Chikhaldara

(3) Mahabaleshwar (4) Matheran

78. महाराष्ट्र राज्यास __________ कि.मी. लांबीचा सागरी किनारा लाभला आहे.

(1) 720 (2) 730 (3) 740 (4) 750

Maharashtra State has __________ Kms of coastal line.

(1) 720 (2) 730 (3) 740 (4) 750

79. ______________ ही डोंगररांग कृष्णा व भिमा नद्यांचा जलविभाजक आहे.

(1) शंभू महादेव (2) हरिश्चंद्र बालाघाट

(3) सातपुडा (4) सातमाळा अजंठा

______________ hill range is waterdivider of Krishna and Bhima river.

(1) Shambhu Mahadeo (2) Harishchandra Balaghat

(3) Satpuda (4) Satmala Ajantha

---

80. महाराष्ट्रात सर्वात मोठी नदी प्रणाली ______________ आहे.

(1) भीमा (2) गोदावरी

(3) कृष्णा (4) वैन गंगा

The biggest river system in Maharashtra is

(1) Bhima (2) Godavari

(3) Krishna (4) Vain Ganga

---

81. नैर्ऋत्य मान्सून कालखंडात महाराष्ट्रामध्ये कोणत्या प्रकारचा पाऊस पडतो ?

(1) आवर्त (2) आरोह

(3) प्रतिरोध (4) मान्सून पुर्व

Which type of rainfall does Maharashtra receive during SW Monsoons ?

(1) Cyclonic (2) Conventional

(3) Orographic (4) Pre-monsoon

---

82. खालीलपैकी कोणता जिल्हा तळी व तलावांचा जिल्हा म्हणून ओळखला जातो ?

(1) सिंधुदुर्ग (2) भंडारा

(3) सातारा (4) सोलापूर

Which of the following districts is known as the district of lakes and tanks ?

(1) Sindhudurg (2) Bhandara

(3) Satara (4) Solapur

---

83. कोयना धरणातील जलाशय ______________ या नावाने ओळखला जाते.

(1) शिवसागर (2) वसंत सागर

(3) शरद सागर (4) नाथ सागर

Koyna dam reservior is known as

(1) Shiv Sagar (2) Vasant Sagar

(3) Sharad Sagar (4) Nath Sagar

---

84. महाराष्ट्रात सर्वात कमी वनाखालील क्षेत्र ____________ या विभागात आहे.

(1) विदर्भ (2) कोंकण

(3) मराठवाडा (4) नाशिक

____________ region has lowest area under forests in Maharashtra.

(1) Vidarbha (2) Konkan

(3) Marathwada (4) Nasik

---

85. महाराष्ट्राच्या पठारावर ____________ मृदा आढळते.

(1) क्षारयुक्त (2) वाळुकामय

(3) काळी (4) जांभी

The ____________ soil is found in the Maharashtra plateau region.

(1) Saulty (2) Sandy

(3) Black (4) Jambhi/Laterite

---

86. महाराष्ट्रात सर्वात जास्त सहकारी साखर कारखाने ____________ जिल्ह्यात आढळतात.

(1) सोलापूर (2) अहमदनगर

(3) जालना (4) अमरावती

Maximum number of Co-operative sugar industries are found in ____________ district in Maharashtra.

(1) Solapur (2) Ahmednagar

(3) Jalana (4) Amaravati

---

87. तीळाच्या लागवडीसाठी ____________ हा जिल्हा महाराष्ट्रात अग्रेसर आहे.

(1) सोलापूर (2) कोल्हापूर (3) जळगाव (4) औरंगाबाद

____________ district of Maharashtra is the leading cultivator of seasum.

(1) Solapur (2) Kolhapur (3) Jalgaon (4) Aurangabad

---

88. महाराष्ट्रात ____________ येथे खनिज तेल आढळते.

(1) अंकलेश्वर (2) बॉम्बे हाय

(3) दिग्बोई (4) विशाखापट्टण

Mineral oil is found at ____________ in Maharashtra.

(1) Ankaleshwar (2) Bombay-High

(3) Digboi (4) Vishakha Pattanam

---

89. तारापूर अणुविद्युत केंद्र ____________ जिल्ह्यात आहे.

(1) रायगड (2) ठाणे (3) नाशिक (4) पुणे

Tarapur Atomic centre is in the ____________ district

(1) Raigad (2) Thane (3) Nashik (4) Pune

---

90. महाराष्ट्रात सर्वात कमी लोकसंख्या _____________ या जिल्हयात आहे.

(1) चंद्रपूर (2) परभाणी

(3) गडचिरोली (4) लातूर

_____________ district has the lowest population in Maharashtra.

(1) Chandrapur (2) Parbhani

(3) Gadchiroli (4) Latur

---

91. 2001 च्या जनगणनेनुसार नागरी लोकसंख्येच्या टक्केवारीमध्ये महाराष्ट्राचा भारतात _____________ क्रमांक होता.

(1) पहिला (2) दुसरा (3) तिसरा (4) चौथा

According to the 2001 census Maharashtra ranked _________ in India in urban population percentage.

(1) First (2) Second (3) Third (4) Fourth

---

92. खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यामध्ये ग्रामीण लोकसंख्येचे प्रमाण सर्वाधिक आहे ?

(1) अहमदनगर (2) नाशिक (3) जळगाव (4) सोलापूर

Which of the following districts has the largest rural population ?

(1) Ahmednagar (2) Nashik (3) Jalgaon (4) Solapur

---

93. एखाद्या देशातील व्यक्ती अथवा व्यक्तिसमूह जेंव्हा त्याच देशात एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी स्थलांतर करते तेंव्हा त्यास _____________ स्थलांतर म्हणतात.

(1) सक्तीचे (2) अंतर्गत (3) आंतरराष्ट्रीय (4) वरील पैकी एकही नाही

When a person or a group of persons migrate within the country from one place to another, it is known as _________ migration.

(1) Forceful (2) Internal (3) International (4) None of the above

---

94. 2001 च्या जनगणनेनुसार महाराष्ट्रात ___________ या राज्यातून पुरुष लोकसंख्येचे स्थलांतर प्रमाण सर्वाधिक होते.

(1) कर्नाटक (2) गुजरात

(3) मध्यप्रदेश (4) उत्तरप्रदेश

According to the 2001 census, the highest migration of male population into Maharashtra was from _____________ state.

(1) Karnataka (2) Gujrat

(3) Madhya Pradesh (4) Uttar Pradesh

---

95. महाराष्ट्रात प्रामुख्याने _____________ उर्जेचा वापर केला जातो.

(1) औष्णिक (2) अणु (3) पवन (4) नैसर्गिक गैस

_____________ energy is primarily consumed in Maharashtra.

(1) Thermal (2) Atomic (3) Wind mill (4) Natural Gas

---

96. कोंकण रेल्वे मार्गावरील सर्वात उंच पूल ____________ ह्या ठिकाणी बांधण्यात आला आहे.
(1) पोमेंडी (2) कुरबुडे (3) पानवळ (4) रत्नागिरी
The tallest bridge along Konkan Railway route has been built at
(1) Pomendi (2) Kurbude (3) Panwal (4) Ratnagiri

97. 2008-09 च्या आकडेवारीनुसार दरडोई घरगुती विजेचा वापर (किलोवॅट पर तासी) सर्वात कमी ____________ या जिल्ह्यात होत असलेला आढळतो.
(1) हिंगोली (2) जालना (3) नंदूरबार (4) उस्मानाबाद
____________ district has lowest utilisation of domestic electricity (per capita per hour in K.V.) as per the 2008-09 data.
(1) Hingoli (2) Jalna (3) Nandurbar (4) Osmanabad

98. पुल्लर लेणी ____________ जिल्ह्यात आढळतात.
(1) औरंगाबाद (2) नागपूर
(3) रायगड (4) जळगाव
Pullar caves are found in ____________ district.
(1) Aurangabad (2) Nagpur
(3) Raigad (4) Jalgaon

99. पंचगंगा आणि कृष्णा या नद्यांच्या संगमावर ____________ वसलेले आहे.
(1) कराड (2) पंढरपूर
(3) औदुंबर (4) नृसिंहवाडी
____________ is situated on the confluence of Panchaganga and Krishna rivers.
(1) Karad (2) Pandharpur
(3) Audumber (4) Nrusinhawadi

100. नरनाला किल्ला महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्हयात स्थित आहे ?
(1) अकोला (2) बुलढाणा (3) वाशिम (4) हिंगोली
The fort Narnala is located in the ____________ district of Maharashtra.
(1) Akola (2) Buldhana (3) Washim (4) Hingoli

101. कोणत्या प्रकारच्या अर्थव्यवस्थेत सार्वजनिक क्षेत्र आणि खाजगी क्षेत्र यांचे सहअस्तित्व असते ?
(1) समाजवादी (2) भांडवलशाही
(3) साम्यवादी (4) मिश्र
In which type of economy there is a co-existence of public sector and private sector ?
(1) Socialist (2) Capitalist
(3) Communist (4) Mixed

102. भारतात नियोजन मंडळाचा आणि राष्ट्रीय विकास परिषदेचा अध्यक्ष कोण असतो ?

(1) भारताचे राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान

(3) भारताचे उपराष्ट्रपती (4) वित्त मंत्री

Who is the President of the Planning Commission and the National Development Council in India ?

(1) President of India (2) Prime Minister

(3) Vice-President of India (4) Finance Minister

---

103. भारतात दारिद्र्यविषयक कोणती संकल्पना विचारात घेतली जाते ?

(1) निरपेक्ष दारिद्र्य (2) वाढीव दारिद्र्य

(3) सापेक्ष दारिद्र्य (4) अत्यंतिक दारिद्र्य

Which concept of poverty is considered in India ?

(1) Absolute Poverty (2) Augmented Poverty

(3) Relative Poverty (4) Ultra Poverty

---

104. पहिल्या पंचवार्षिक योजनेत खालीलपैकी कोणत्या क्षेत्राला अग्रक्रम देण्यात आला ?

(1) औद्योगिक क्षेत्र (2) शेती क्षेत्र

(3) सेवा क्षेत्र (4) विदेशी क्षेत्र

Which of the following sectors was given priority in the First Five Year Plan ?

(1) Industrial sector (2) Agricultural sector

(3) Service sector (4) Foreign sector

---

105. रोजगार हमी योजनेचे प्रवर्तक कोण आहेत ?

(1) श्री. यशवंतराव चव्हाण (2) श्री. शंकरराव चव्हाण

(3) श्री. वि. स. पागे (4) श्री. वसंत दादा पाटील

Who is the promoter of the Employment Guarantee Scheme ?

(1) Shri Yashwantrao Chavan (2) Shri Shankarrao Chavan

(3) Shri V.S. Page (4) Shri Vasant Dada Patil

---

106. खालीलपैकी कोणता कालावधी नियोजन सुट्टीचा कालावधी म्हणून ओळखला जातो ?

(1) 1951-56 (2) 1961-66

(3) 1966-69 (4) 1969-72

Which of the following periods is known as the plan holiday ?

(1) 1951-56 (2) 1961-66

(3) 1966-69 (4) 1969-72

---

107. ____________ रोजी महाराष्ट्रात रोजगार हमी कायदा लागू करण्यात आला.
(1) 26 जानेवारी 1979
(2) 26 जानेवारी 1980
(3) 26 जानेवारी 1990
(4) 26 जानेवारी 1995

Employment Guarantee Act was implemented in Maharashtra on
(1) 26 January 1979
(2) 26 January 1980
(3) 26 January 1990
(4) 26 January 1995

108. 'Planning and the Poor' या ग्रंथाचे लेखक ____________ आहेत.
(1) डॉ. वि. म. दांडेकर (2) डॉ. अमर्त्य सेन
(3) डॉ. बी. एस. मिन्हास (4) डॉ. पी. सी. महालनोबीस

The author of the book 'Planning and the Poor' is
(1) Dr. V. M. Dandekar (2) Dr. Amartya Sen
(3) Dr. B.S. Minhas (4) Dr. P.C. Mahalnobis

109. श्रमिकांची सिमांत उत्पादकता ज्यावेळी शुन्य असते त्यावेळी त्याला ____________ बेरोजगारी असे म्हणतात.
(1) छुपी बेरोजगारी (2) मौसमी बेरोजगारी
(3) अर्ध बेरोजगारी (4) खुली बेरोजगारी

When marginal productivity of the working people is zero it is called __________ unemployment.
(1) Disguised unemployment (2) Seasonal unemployment
(3) Under employment (4) Open unemployment

110. ________ या योजना कालावधींत प्रतिवर्षी 10 द.ल. रोजगार संधीचे उद्दिष्ट ठेऊन गुप्ता समिती गठित करण्यात आली.
(1) सातवी योजना (2) आठवी योजना
(3) नववी योजना (4) दहावी योजना

The Gupta Committee was constituted with the objective of targeting 10 million job opportunities per year over the _______ plan period.
(1) Seventh plan (2) Eighth plan
(3) Ninth plan (4) Tenth plan

111. राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी कायदा ____________ रोजी अस्तीत्वात आला.

(1) 2 फेब्रुवारी 2006 (2) 12 फेब्रुवारी 2007

(3) 2 फेब्रुवारी 2008 (4) 22 फेब्रुवारी 2009

National Rural Employment Guarantee Act (NREGA) came into force on

(1) 2 February 2006 (2) 12 February 2007

(3) 2 February 2008 (4) 22 February 2009

---

112. भारतीय अर्थव्यवस्थेत सध्या कोणते क्षेत्र जलद वाढीचे क्षेत्र आहे ?

(1) प्राथमिक (2) द्वितीय

(3) सेवा (4) बाह्य

Which sector is the fastest growing sector of the Indian economy at present ?

(1) Primary (2) Secondary

(3) Service (4) External

---

113. नियोजन आयोगाच्या अहवालानुसार ____________ पेक्षा कमी उष्मांक मिळणाऱ्या ग्रामीण भागातील व्यक्ती दारिद्र्यरेषेखाली येतात.

(1) 2100 (2) 2400 (3) 2800 (4) 3200

As per the Planning Commission Report people in rural area are considered below poverty line if they receive less than ________ calories.

(1) 2100 (2) 2400 (3) 2800 (4) 3200

---

114. 'नागरी सुविधांची ग्रामीण भागात तरतुद' हा कार्यक्रम ____________ यांनी सुचविला.

(1) डॉ. मनमोहन सिंग (2) डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम

(3) श्री. राजीव गांधी (4) श्रीमती इंदिरा गांधी

Provision of Urban Amenities in Rural Areas (PURA) programme was suggested by

(1) Dr. Manmohan Singh (2) Dr. A.P.J. Abdul Kalam

(3) Mr. Rajiv Gandhi (4) Mrs. Indira Gandhi

---

115. 2000–01 च्या अंदाजपत्रकातील प्रधानमंत्री ग्रामोदय योजनेत खालीलपैकी कशाचा समावेश नव्हता ?

(1) आरोग्य (2) प्राथमिक शिक्षण

(3) पिण्याचे पाणी (4) विद्युतीकरण

Which of the following is not included in Pradhan Mantri Gramodaya Yojana introduced in budget 2000-01 ?

(1) Health (2) Primary education

(3) Drinking water (4) Electrification

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

116. अर्थव्यवस्थेच्या विविध क्षेत्रात उर्जा कार्यक्षमता वाढविण्यासाठी कार्यरत असलेली राष्ट्रीय स्तरावरील सरकारी संस्था कोणती ?

(1) इंडियन पेट्रोकेमिकल लि.

(2) पेट्रोलियम कॉन्झर्व्हेशन रिसर्च असोशिएशन

(3) हिंदूस्थान पेट्रोकेमिकल लि.

(4) नॅशनल थर्मोपॉवर कंपनी

Which is a national government agency engaged in promoting energy efficiency in various sectors of the economy ?

(1) Indian Petrochemical Ltd.

(2) Petroleum Conservation Research Association

(3) Hindusthan Petrochemical Ltd.

(4) National Thermo Power Company

117. भारतात सर्वात स्वस्त वाहतूकीचा मार्ग कोणता आहे ?

(1) रस्ते (2) रेल्वे

(3) जल (4) हवाई

Which is the cheapest mode of transport in India ?

(1) Road (2) Railway

(3) Water (4) Air

118. दळणवळण क्षेत्रातील सर्वात प्रगत साधन कोणते आहे ?

(1) दूरदर्शन (2) रेडिओ

(3) पोस्ट (4) कृत्रिम उपग्रह

What is the most advanced medium of the communication sector ?

(1) Television (2) Radio

(3) Post (4) Satellite

119. अन्न, वस्त्र व निवारा याबरोबरच खालील कोणती गोष्ट व्यक्तीच्या मूलभूत गरजांमध्ये विचारात घेतली जाते ?

(1) शिक्षण (2) पाणी

(3) विश्रांती (4) प्रवास

Which of the following is considered as a basic need of the man alongwith food, clothings and shelter ?

(1) Education (2) Water

(3) Rest (4) Journey

120. सार्वजनिक क्षेत्रातील अनेक प्रकल्प सध्या कोणत्या तत्त्वानुसार विकसित केले जात आहेत ?
(1) नफा तत्त्व
(2) ना नफा ना तोटा तत्त्व
(3) बांधा, वापरा आणि हस्तांतरीत करा तत्त्व
(4) सीमांत खर्च तत्त्व

On which principle, at present many of the projects in public sector are being developed ?
(1) Profit principle
(2) No profit No loss principle
(3) Built, Operate and Transfer principle
(4) Marginal cost principle

121. भारतात कोणत्या क्षेत्रात विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक सर्वात जास्त आहे ?
(1) दळणवळण
(2) वाहतूक
(3) हॉटेल व पर्यटन
(4) ऊर्जा

Which sector has the most foreign direct investment in India ?
(1) Communication
(2) Transport
(3) Hotel and Tourism
(4) Energy

122. सौर शक्ती ही कोणत्या प्रकारची शक्ती आहे ?
(1) व्यापारी
(2) व्यापरेत्तर
(3) अपारंपरिक
(4) पारंपरिक

Which type of energy is the solar energy ?
(1) Commercial
(2) Non commercial
(3) Non conventional
(4) Conventional

123. शहरी भागातील दर ____________ लोकसंख्येमागे एक पी सी ओ हे राष्ट्रीय टेलीकॉम धोरण 1994 चे एक उद्दिष्ट होते.
(1) 500
(2) 1,500
(3) 2,500
(4) 5,000

National Telecom. Policy 1994 had the objective of the Public Call Office (PCO) for every _______ persons in the urban areas.
(1) 500
(2) 1,500
(3) 2,500
(4) 5,000

124. रशियातील राष्ट्रीय खनिज संशोधन केंद्र स्कोचिन्स्की खनिज संस्थेशी सहयोग करार कोणी केला ?

(1) एच. पी. सी. एल. (2) एन. टी. पी. सी.

(3) जी. ए. आय. एल. (4) ओ. एन. जी. सी.

Which organisation has entered in to an agreement of collaboration with the National Mining Research Centre Skochinsky Institute of mining in Russia ?

(1) H.P.C.L. (2) N.T.P.C.

(3) G.A.I.L (4) O.N.G.C.

---

125. भारताच्या पंतप्रधानांनी 'जवाहरलाल नेहरु राष्ट्रीय शहरी नुतनीकरण कार्यक्रम ____________ रोजी सुरु केला.

(1) 13 डिसेंबर 2001 (2) 31 डिसेंबर 2002

(3) 01 डिसेंबर 2004 (4) 03 डिसेंबर 2005

The Prime Minister of India launched the 'Jawaharlal Nehru National Urban Renewal Mission' (JNNURM) on

(1) 13 December, 2001 (2) 31 December, 2002

(3) 01 December, 2004 (4) 03 December, 2005

---

126. खालीलपैकी कशाचा विश्वव्यापार संघटनेशी संबंध नाही ?

(1) वाद निवारण यंत्रणा

(2) वस्तु व्यापारासाठी परिषद

(3) सेवा व्यापारासाठी परिषद

(4) विदेश मदती साठी परिषद

Which of the following is not related with the WTO ?

(1) Dispute settlement mechanism

(2) The council for trade in goods

(3) The council for trade in services

(4) The council for foreign aid

---

127. खाजगीकरण म्हणजे __________ उद्योगांत खाजगी मालकी प्रस्थापित करणे होय.

(1) खाजगी मालकीचे (2) सार्वजनिक मालकीचे

(3) संयुक्त मालकीचे (4) यापैकी एकही नाही

Privatisation means private ownership in __________

(1) Privately owned industry (2) Publicly owned industry

(3) Jointly owned industry (4) None of these

---

128. नवीन औद्योगिक धोरण __________ या दिवशी जाहिर करण्यात आले.

(1) 15 जुलै, 1948 (2) 15 जुलै, 1956
(3) 24 जुलै, 1981 (4) 24 जुलै, 1991

The New Industrial Policy was announced on ________

(1) July 15, 1948 (2) July 15, 1956
(3) July 24, 1981 (4) July 24, 1991

---

129. जगातील कोणत्या देशाच्या पुढाकाराने "जागतिक व्यापार संघटनेची" स्थापना झाली आहे ?

(1) जपान (2) इंग्लंड (3) चीन (4) अमेरिका

Which country in the world has taken initiative in the establishment of the "World Trade Organisation" ?

(1) Japan (2) U.K. (3) China (4) U.S.A.

---

130. नवीन आर्थिक धोरणापासून कोणत्या उद्योगांमधील निर्गुंतवणूक वाढत चालली आहे ?

(1) सरकारी (2) उपभोग्य वस्तु
(3) भांडवली वस्तु (4) सहकारी

In which industry, disinvestment is increasing since the implementation of the "New Economic Policy" ?

(1) Government (2) Consumer goods
(3) Capital goods (4) Co-operative

---

131. भारत "जागतिक व्यापार संघटनेचा" सभासद कोणत्या वर्षी झाला ?

(1) 1991 (2) 1995
(3) 1998 (4) 2000

When did India become a member of the "World Trade Organisation" ?

(1) 1991 (2) 1995
(3) 1998 (4) 2000

---

132. नवीन आर्थिक धोरणाचा स्विकार केल्यापासून कोणत्या क्षेत्राचे खाजगीकरण वाढत चालले आहे ?

(1) सहकारी (2) संयुक्त
(3) सरकारी (4) सार्वजनिक

Privatisation of which sector is increasing from the adoption of the "New Economic Policy" ?

(1) Co-operative (2) Joint
(3) Government (4) Public

---

133. जागतिकीकरणाचे भारतीय अर्थव्यवस्थेवरील प्रमुख दुष्परिणाम कोणते ?

(1) लोकसंख्या आणि निरक्षरतेतील वाढ

(2) दारिद्र्य आणि बेकारीतील वाढ

(3) काळापैसा आणि चळनवाढ

(4) सार्वजनिक कर्ज व सार्वजनिक खर्चातील वाढ

In which way the globalisation has affected the Indian Economy most ?

(1) Increase in population and illiteracy

(2) Increase in poverty and unemployment

(3) Increase in black money and inflation

(4) Increase in public debt and public expenditure

---

134. कोणत्या औद्योगिक धोरणात MRTP कायदा रद्द करण्यात आला ?

(1) औद्योगिक धोरण, 1956

(2) औद्योगिक धोरण, 1970

(3) औद्योगिक धोरण, 1977

(4) औद्योगिक धोरण, 1991

By which industrial policy the MRTP Act was abolished ?

(1) Industrial Policy, 1956

(2) Industrial Policy, 1970

(3) Industrial Policy, 1977

(4) Industrial Policy, 1991

---

135. आर्थिक सुधारणांमुळे भारतात कोणत्या प्रकारच्या गुंतवणूकीला जास्त चालना मिळाली आहे ?

(1) विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूक

(2) रोखासंग्रह गुंतवणूक

(3) वित्तीय गुंतवणूक

(4) अनिवासी भारतीयांची गुंतवणूक

Which type of investment has received a boost in India due to economic reforms ?

(1) Foreign Direct Investment

(2) Portfolio Investment

(3) Financial Investment

(4) NRI Investment

136. विदेशी भांडवल म्हणजे _________ होय.

(1) विदेशी नागरिकांकडून या देशात केली जाणारी गुंतवणूक

(2) देशी नागरिकांकडून विदेशात केली जाणारी गुंतवणूक

(3) गुंतवणूक निर्गमन

(4) आयातीचे स्थूल मूल्य

Foreign capital refers to the

(1) Investment made by foreigners in the country

(2) Investment made by residents abroad

(3) Outflow of the investment

(4) Gross value of import

---

137. भारताच्या निर्यातीची रचना सुचित करते की

(1) पारंपारिक निर्यात वस्तुंचे महत्व वाढत आहे

(2) पारंपरिक व अपारंपारिक अशा दोन्ही निर्यात वस्तुंचे महत्व वाढत आहे

(3) अपारंपारिक निर्यात वस्तुंचे महत्व वाढत आहे

(4) पारंपारिक व अपारंपारिक निर्यात वस्तुंना व्यापाराच्या दृष्टीने फारसे महत्व नाही

The pattern of India's exports indicates that

(1) Traditional items of exports are growing in importance

(2) Both traditional and non-traditional items of export are growing in importance

(3) Non-traditional items of export are growing in importance

(4) Neither traditional nor the non-traditional items of export have much of trade significance

---

138. पुढीलपैकी कोणत्या एका वर्षात भारताचा ऋण वस्तुव्यापारशेष सर्वाधिक आहे ?

(1) 2005-06 (2) 2006-07

(3) 2007-08 (4) 2008-09

In which one of the following years India's negative trade balance was the highest ?

(1) 2005-06 (2) 2006-07

(3) 2007-08 (4) 2008-09

---

139. आयात-निर्यात धोरणाने (2009-14) 2020 पर्यंत जागतिक वस्तूच्य व्यापारातील भारताचा वाटा ______ इतके दुप्पट करण्याचे एक व्यापक उद्दीष्ट ठरविले आहे.

(1) 1 टक्का (2) 1.25 टक्का
(3) 2.0 टक्के (4) 3.28 टक्के

EXIM Policy (2009-14) has set a broad objective of doubling India's share in global merchandise trade by 2020 to

(1) 1 per cent (2) 1.25 per cent
(3) 2.0 per cent (4) 3.28 per cent

140. सध्या WTO च्या १५० सदस्यांपैकी सुमारे ________ सदस्य हे विकसनशील देश आहेत.

(1) दोन तृतीयांश (2) तीन चतुर्थांश
(3) एक तृतीयांश (4) वरीलपैकी एकही नाही

At present around ________ of 150 WTO members are from developing countries.

(1) Two third (2) Three fourth
(3) One third (4) None of the above

141. सरकारने _________ रोजी पेटंटच्या कायद्यात (तिसरी) दुरुस्ती जाहीर केली.

(1) 26 डिसेंबर 2004 (2) 1 ऑगस्ट 2004
(3) 19 एप्रिल 1999 (4) 1 जानेवारी 2005

The government promulgated the patent (third) amendment on

(1) December 26, 2004 (2) August 1, 2004
(3) April 19, 1999 (4) January 1, 2005

142. कोणत्या क्षेत्राने ऑगस्ट 1991 ते सप्टेंबर 2006 या कालावधीत सर्वाधिक थेट विदेशी गुंतवणूक आकर्षित केली ?

(1) सेवा क्षेत्र (2) वीजेची उपकरणे
(3) दूरसंचार (4) वाहतुक उद्योग

Which sector has attracted highest FDI inflows during the period August 1991 to September 2006 ?

(1) Service sector (2) Electrical equipments
(3) Telecommunication (4) Transportation industry

143. सन 2009-10 या काळात भारतातील एकूण थेट विदेशी गुंतवणूक ________ इतकी होती.

(1) 14,939 दशलक्ष डॉलर (2) 22,461 दशलक्ष डॉलर

(3) 9,307 दशलक्ष डॉलर (4) 22,697 दशलक्ष डॉलर

The total FDI in India during 2009-10 was

(1) $ 14,939 million (2) $ 22,461 million

(3) $ 9,307 million (4) $ 22,697 million

---

144. थेट विदेशी गुंतवणूक म्हणजे

(1) विदेशी व्यवसायसंस्थेकडून दिर्घमुदत वास्तव गुंतवणूक

(2) विदेशी व्यवसायसंस्थेकडून अल्पमुदत व्यापारी गुंतवणूक

(3) बंधपत्रे, प्रतिभूती आणि समभाग यातील गुंतवणूक

(4) व्यवसायविस्ताराबरोबर भांडवलाचे अहस्तांतरण

FDI refers

(1) Long term real investment of a firm abroad

(2) Short term trade investment of a firm abroad

(3) Investment in bonds, securities and equities

(4) Non-transfer of capital with extension of business

---

145. सर्व प्रकारच्या व्यापारासंबंधी अंतर्गत आधाराच्या उल्लंघनाचा समावेश ________ मध्ये करण्यात आला.

(1) अंबर पेटी (2) लाल पेटी (3) हरीत पेटी (4) नील पेटी

All trade distorting domestic support is placed in

(1) Amber box (2) Red box (3) Green box (4) Blue box

---

146. भारताने IMF व जागतिक बँकेच्या भांडवलातील आपला वाटा ________ स्वरूपात दिला आहे.

(1) अपरक्राम्य विशेष रुपये रोखे

(2) भारतीय रुपये

(3) सोने

(4) धोका नसलेल्या प्रतिभूती

India has paid its share of the capital to IMF and World Bank in the form of

(1) Non-negotiable special rupee securities

(2) Indian rupee

(3) Gold

(4) Gilt-edged-securities

---

147. विदेशी प्रतिभूतीसंच गुंतवणूक म्हणजे

(1) विदेशी नागरिकांकडून कर्जरोखे, समभाग आणि रोखे यांची खरेदी

(2) गुंतवणूकदार त्यांच्या भांडवलासह स्थलांतर करतात

(3) विदेशात थेट गुंतवणूक

(4) भांडवलाची थेट गुंतवणूक

Foreign portfolio investment means

(1) Buying bonds, equities and securities by foreigners

(2) Investors migrate with their capital

(3) Direct investment in foreign country

(4) Direct investment of capital

---

148. आश्रयार्थी भांडवल म्हणजे

(1) अधिक व्याजदर मिळविणे किवा भांडवलाच्या सुरक्षेसाठी अल्पकालीन भांडवलाचे एका देशातून दुसऱ्या देशात स्थलांतर होणे

(2) अधिक व्याजदर मिळविण्यासाठी दीर्घकालीन भांडवलाचे एका देशातून दुसऱ्या देशात स्थलांतर होणे

(3) मध्यम मुदतीच्या भांडवलाचे एका देशातून दुसऱ्या देशात स्थलांतर होणे

(4) विदेशी विनिमय बाजारपेठेत ज्या चलनाला अधिक मागणी आहे

Hot money refers to

(1) Short-term capital movement from one country to another country seeking either higher rate of interest or safety of capital

(2) Long-run capital movement from one country to another seeking higher rate of interest

(3) Medium-term capital movement from one country to another

(4) Currency which is more in demand in the foreign exchange market

---

149. कोणती संस्था जागतिक बँकेची 'अल्पव्याजी कर्ज खिडकी' म्हणून ओळखली जाते ?

(1) IDA (2) IMF

(3) IFC (4) भारतीय विकास मंच

Which institution is known as 'Soft loan Window' of World Bank ?

(1) IDA (2) IMF

(3) IFC (4) Indian Development Forum

150. पुढील विधानांचा विचार करा.

व्यापारविषयक गुंतवणूक उपायानुसार

1) परकीय भांडवल कंपन्यांवरील सर्व बंधने रद्द करणे
2) गुंतवणूकीच्या कोणत्याही क्षेत्रावर बंधने न लादणे
3) कच्चामालाच्या मुक्त आयातीस परवानगी देणे
4) उत्पादनाच्या काही भागाची निर्यात अनिवार्य असणार

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) 1, 3 व 4 (2) 1, 2 आणि 3 (3) 1, 2 व 4 (4) 2, 3 आणि 4

Consider the following statements.

As per the Trade Related Investment measures

1) All restrictions on foreign capital companies are to be scrapped
2) No restrictions to be imposed on any area of investment
3) Import of raw material to be allowed
4) Export of part of output to be mandatory

Which of the above statements are correct ?

(1) 1, 3 and 4 (2) 1, 2 and 3 (3) 1, 2 and 4 (4) 2, 3 and 4

---

151. 1950 सालापासून केंद्र सरकारच्या महसूली जमा निधी मध्ये केंद्र सरकारचा कर महसूलाचा हिस्सा

(1) कायम तोच राहिला आहे (2) कमी झाला आहे
(3) वाढला आहे (4) कुठल्याही प्रकारची स्पष्ट प्रवृत्ती (trend) दिसत नाही

The share of tax revenue in the total revenue receipts of the Central Government since 1950

(1) has remained constant (2) has declined
(3) has increased (4) shows no clear trend

---

152. खालीलपैकी कोणती बाब केंद्र सरकारच्या करनिधीत समाविष्ट नाही

(1) उत्पन्न व खर्चावरील कर
(2) मालमत्ते वरील कर
(3) वस्तूंवरील कर
(4) वरीलपैकी कुठलेही नाही

Which of the following does not constitute a component of tax revenue for the Central Government ?

(1) Tax on income and expenditure
(2) Tax on property
(3) Commodity taxes
(4) None of the above

153. इ.स. 2001-02 मध्ये केंद्र सरकारच्या एकूण कर उत्पन्नात अप्रत्यक्ष करांचा हिस्सा किती होता ?

(1) 63% (2) 37% (3) 58% (4) 42%

What was the share of indirect taxes in the gross tax revenue of the central government in 2001-02 ?

(1) 63% (2) 37% (3) 58% (4) 42%

---

154. केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारे यांच्या एकत्रित महसूल उत्पन्नात केंद्र सरकारच्या तौलनिक हिश्यासंबंधात काय प्रवृत्ती (trend) दिसून येते ?

(1) वाढती (2) घटती

(3) अचल (4) कुठलीही स्पष्ट दिशा नाही

What is the trend in the relative share of Central Government in the combined revenues of both the federal and state governments ?

(1) increasing (2) decreasing

(3) constant (4) no specific trend

---

155. केंद्र सरकारने आकारणी करून गोळा केलेल्या कर महसूलातून राज्यांना देण्यात येणाऱ्या निधी बद्दल कोणता आयोग मार्गदर्शक तत्त्वे घालून देतो ?

(1) राष्ट्रीय कामगार आयोग (2) विक्रीकर आयोग

(3) वित्त आयोग (4) उत्पन्नकर आयोग

Which Commission sets guidelines for the devolution of tax revenue collected by the Central Government to the states ?

(1) National Labour Commission (2) Sales Tax Commission

(3) Finance Commission (4) Income Tax Commission

---

156. अकराव्या वित्त आयोगानुसार एकूण कर आकारणील किती% हिस्सा केंद्र सरकारने स्वतःजवळ ठेवावा ?

(1) 69.5% (2) 30.5% (3) 29.5% (4) 15.0%

According to the Eleventh Finance Commission , what percentage share in its total tax collection is to be reatined by the Central Government ?

(1) 69.5% (2) 30.5% (3) 29.5% (4) 15.0%

---

157. केंद्राच्या वाटपयोग्य महसुलातून कोणत्या राज्याला 2005-10 या कालात सर्वात अधिक वाटा मिळाला ?

(1) उत्तर प्रदेश (2) बिहार

(3) आंध्र प्रदेश (4) पश्चिम बंगाल

Which state has received the highest share from the total shareable revenue of the Centre during 2005-10 ?

(1) U.P. (2) Bihar

(3) Andhra Pradesh (4) West Bengal

---

158. सार्वजनिक खर्चाचे योजनाबाह्य खर्च आणि योजना अंतर्गत खर्च असे वर्गीकरण कुठल्या सालापासून सुरू झाले ?

(1) 1987-88 (2) 1985-86 (3) 1991-92 (4) 2000-2001

Since which year is the public expenditure being classified as plan & non-plan expenditure ?

(1) 1987-88 (2) 1985-86 (3) 1991-92 (4) 2000-2001

---

159. अंतर्गत कर्जाचा सर्व राज्यांच्या एकत्रित जोखीम संदर्भातील हिस्सा 2009-10 साली किती होता ?

(1) 22.0% (2) 28.0% (3) 65.0% (4) 70.0%

Of all the states' total liabilities what was the percentage share of internal debt in the year 2009-10 ?

(1) 22.0% (2) 28.0% (3) 65.0% (4) 70.0%

---

160. भारत सरकारच्या केंद्रीय अंदाजपत्रकातील तत्वानुसार राजकोषीय तूट काय दर्शविते ?

(1) सरकारची सर्व स्रोतांमधून केलेली एकूण कर्जाची गरज
(2) सरकारी जमा व सरकारी खर्च यातील तफावत
(3) कर्जाची एकूण व्याप्ती
(4) वरील पैकी सर्व

According to the budget norms of the Government of Indian Central, Fiscal Deficit indicates

(1) The total borrowing requirements of the Government from all sources
(2) The gap between Government receipts and Government expenditure
(3) True extent of borrowing
(4) All the three above

---

161. गेल्या काही वर्षांपासून 'अंदाजपत्रकीय तूट' नसते कारण

(1) भांडवली महसूल हा महसूली तुटीएवढा नेमका असतो
(2) महसूल खात्यात आधिक्य असते
(3) सरकार राजकोषीय शिस्त पाळते
(4) वरीलपैकी कुठलेही नाही

For the last few years, there has been no overall budget deficit because

(1) The capital receipts are estimated exactly to cover the deficit in the revenue account
(2) The revenue account surplus is generated
(3) The Government is observing fiscal discipline
(4) None of the above

162. भांडवली निधीमध्ये (महसूलामध्ये) 'कर्ज आणि इतर जोखीम' काय दर्शविते ?

(1) रिझर्व्ह बँकेकडे असलेले सरकारी "अॅड हॉक" कर्जरोखे

(2) नाणेबाजारातील 100 दिवसांचे सरकारी कर्ज रोखे

(3) लोकांना देय असलेली सरकारी देयता

(4) वरीलपैकी नाही

What does 'borrowing and other receipts' under capital receipts refer to ?

(1) Government issue of adhoc treasury bills to RBI

(2) Government issue of 100 day treasury bills in the market

(3) The liabilities of Government payable to the public

(4) None of the above

---

163. बाराव्या वित्त आयोगानुसार केंद्राच्या स्थूल महसुलातील किती टक्के वाटा हा राज्य सरकारांना दिल जातो ?

(1) 38.0% (2) 46.0%

(3) 37.0% (4) 42.0%

According to the 12th Finance Commission what percentage of the centre is gross revenue is given over to the states ?

(1) 38.0% (2) 46.0%

(3) 37.0% (4) 42.0%

---

164. भारतामध्ये 1989 ते 2009 ह्या कालावधीत सार्वजनिक कर्जाचा वार्षिक वृद्धीदर काय होता ?

(1) 13.5% (2) 12.0%

(3) 18.0% (4) 17.0%

What is the annual compound rate of growth of public debt between 1989 and 2009 in India ?

(1) 13.5% (2) 12.0%

(3) 18.0% (4) 17.0%

---

165. इ.स. 2010-2011च्या वार्षिक अर्थसंकल्पातील अंदाजानुसार केंद्र सरकारच्या "एकूण कर्ज व जोखीम" मध्ये बाह्य (बहिर्गत) कर्जाचा वाटा किती टक्के होता ?

(1) 1.0% (2) 2.0% (3) 3.0% (4) 4.0%

What was estimated to be the percentage of external debt in the total debt and liabilities of the Central Government in the budget-2010-2011 ?

(1) 1.0% (2) 2.0% (3) 3.0% (4) 4.0%

---

166. कर्ज हस्तांतरण (अदलबदल) (स्वॅप) योजनेचा मुख्य उद्देश काय ?
(1) केंद्र सरकारने राज्य सरकारांना दिलेल्या खर्चिक कर्जांची परतफेड
(2) केंद्र सरकारचे बाह्य कर्ज कमी करणे
(3) वरीलपैकी दोन्ही
(4) वरीलपैकी नाही

What was the main objective of the 'Debt Swap Scheme' ?
(1) To liquidate high cost loans given by the Central Government to the States
(2) To reduce the external debt of the Central Government
(3) Both the above
(4) None of the above

---

167. मागील काही वर्षात देशातील एकूण सकल उत्पादनाच्या तुलनेत भांडवली खर्चाचा टक्का
(1) सतत घसरला (2) अचल राहिला
(3) सातत्याने वाढला (4) कुठलाही स्पष्ट आलेख (trend) नाही

In the past few years, capital expenditure as a percentage of GDP has been
(1) falling continuously (2) remained constant
(3) rising steadily (4) Showing no definite trend

---

168. खालीलपैकी कोणता बिगरकर महसूल नाही ?
(1) रिझर्व बँकेचा नफा (2) सरकारी उपक्रमांचा नफा
(3) सार्वजनिक कर्ज (4) केंद्रीय उत्पादन शुल्क

Which of the following is not the non-tax revenue ?
(1) Profits of RBI (2) Profits of state enterprises
(3) Public borrowings (4) Central excise duty

---

169. परतावा कर्जे म्हणजे
(1) सरकार भविष्यातील एखाद्या तारखेला परत करण्याची हमी देते
(2) सरकार नियमितपणे व्याजाच्या परताव्याची हमी देत नाही
(3) अशा कर्जाचा परिपक्वता कालावधी निश्चित नसतो
(4) अशा कर्जाचा मोठा भार समाजावर असतो

Redeemable debt means
(1) Government promises to pay at some future date
(2) Government does not promise to pay interest regularly
(3) Their maturity period is not fixed
(4) Society is burdened with such debts

---

170. भारत सरकारने 2004 साली स्थापन केलेल्या 'टास्क फोर्स' चे मुख्य उद्दिष्ट काय होते ?

(1) राजकोषीय जबाबदारी आणि अर्थसंकल्प नियोजन कायद्यातील तरतुदी लागू करण्या संबंधी मार्गदर्शन करणे

(2) प्रत्यक्ष कर आकारणीत रचनेत सुधारणा करणे

(3) अप्रत्यक्ष कर रचनेत सुधारणा करणे

(4) एकूण कर वसूलीमध्येल वाढ करणे

What was the main objective to appoint a Task Force in 2004 by the Government of India ?

(1) To make recommendations for implementation of the Fiscal Responsibility and Budgetary Management Act

(2) To reform the Direct Tax Structure

(3) To reform the Indirect Tax Structure

(4) To increase the total tax collection

---

171. गेल्या काही वर्षातील केंद्र सरकारच्या नियोजन बाह्य खर्चातील सर्वात मोठी बाब कोणती ?

(1) व्याज परतावा (2) सबसिडी (सूट)

(3) राज्य सरकाराना अनुदान (4) संरक्षण खर्च

In the past few years, which component has been the single largest item of non-plan expenditure of the Central Government ?

(1) Interest payment (2) Subsidies

(3) Grants to states (4) Defence expenditure

---

172. 13 व्या वित्त आयेगाच्या मते सार्वजनिक कर्ज अणि एकूण सकल उत्पादन यांचे प्रमाण काय ?

(1) 68% (2) 65% (3) 73% (4) 56%

What is the debt GDP ratio according to the 13th Finance Commission ?

(1) 68% (2) 65% (3) 73% (4) 56%

---

173. सार्वजनिक खर्चात बांधिलकी आणि पारदर्शकता आणण्यासाठी सरकारने 'परिणाम अंदाजपत्रक' (outcome budget) ही संकल्पना कधीपासून रूढ केली ?

(1) 2005-06 (2) 2003-04

(3) 1991-92 (4) 2008-09

When was the concept of 'outcome budget' introduced by the Government in order to ensure accountablility and trasparency in public spending ?

(1) 2005-06 (2) 2003-04

(3) 1991-92 (4) 2008-09

---

174. सरकारने विक्रीकराऐवजी कोणता कर लागू केला ?

(1) व्हॅट

(2) राज्य उत्पादन शुल्क

(3) केंद्रिय विक्री कर

(4) सीमाशुल्क

Which tax was introduced by the Government in place of sales tax ?

(1) VAT

(2) State excise duties

(3) The Central Sales Tax

(4) Customs duties

175. गरीब राज्यातील गरिबी दूर करण्यासाठी अकराव्या वित्त आयोगाने सुचविलेल्या पर्यायानुसार कर उत्पन्न विभागणीमध्ये राज्यातील दरडोई उत्पन्नातील तफावतीला देण्यात आलेले महत्त्व खालील प्रमाणे वाढविले

(1) 60% to 62.5% (2) 62.5% to 65%

(3) 10% to 20% (4) 20% to 25%

To alleviate poverty in the poorer states the Eleventh Finance Commission recommended the devolution of taxes by increasing the weightage in percapita-income from

(1) 60% to 62.5% (2) 62.5% to 65%

(3) 10% to 20% (4) 20% to 25%

176. ई-मेलचा गैरवापर, भारतीय दंडविधान कायद्यानुसार सेक्शन ____________ मध्ये सायबर गुन्हा होतो.

(1) सेक्शन 420 आय.पी.सी (2) सेक्शन 418 आय.पी.सी

(3) सेक्शन 421 आय.पी.सी (4) सेक्शन 500 आय.पी.सी

Under what section is an E-mail abuse a cyber crime ?

(1) Section 420 IPC (2) Section 418 IPC

(3) Section 421 IPC (4) Section 500 IPC

177. हत्यारांची ऑनलाईन विक्री ला भारतीय दंडविधान कायदा ____________ नुसार गुन्हा होतो.

(1) 420 आय.पी.सी. (2) 418 आय.पी.सी.

(3) आर्मस् ॲक्ट (4) 500 आय.पी.सी.

Online sale of arms is a crime under section

(1) 420 IPC (2) 418 IPC

(3) Arms Act (4) 500 IPC

178. मिडीया लॅब एसिया ही संस्था कशासाठी कार्यरत आहे ?
(1) माहीती तंत्रज्ञानाचे फायदे सर्वसामान्यांपर्यंत पोहोचविणे
(2) साखर उद्योग
(3) अल्कहोल उद्योग
(4) इथॅनॉल उद्योग

Media Lab Asia is working for
(1) To bring benefits of ICT to common man
(2) Sugar Industry
(3) Alcohol Industry
(4) Ethanol Industry

179. SAFA हे सॉफ्टवेअर कोणत्या व्यक्तीं साठी तयार केलेले आहे ?
(1) मानसीकरीत्या अपंग
(2) अंध
(3) पंगू
(4) वरीलपैकी एकही नाही

SAFA is a software for ________ persons.
(1) Mentally retarded
(2) Blind
(3) Physically disabled
(4) None of these

180. E-SAGU हे सॉफ्टवेअर मिडीया एशिया लॅब या संस्थेने कोणत्या क्षेत्रासाठी तयार केले आहे ?
(1) शेती
(2) आरोग्य
(3) शिक्षण
(4) करमणूक

E-SAGU developed by Media Asia Lab is for
(1) Agriculture
(2) Health care
(3) Education
(4) Entertainment

181. पॉलीसेन्सार हे सॉफ्टवेअर मिडीया एशिया लॅब या संस्थेने कोणत्या कामासाठी विकसित केले आहे ?
(1) पाणी गुणवत्ता मोजणी यंत्र
(2) औषध
(3) दुध
(4) वरीलपैकी एकही नाही

POLYSENSOR software developed by Media Asia Lab is for
(1) Water quality measurement instruments
(2) Drugs
(3) Milk
(4) None of the above

182. 'E-SAGU' या सॉफ्टवेअरला मंथन पुरस्कार कोणत्या वर्षी प्राप्त झाला ?
(1) 2007 (2) 2005
(3) 2004 (4) 2001

'E-SAGU' Software of Media Asia Lab got Manthan award in
(1) 2007 (2) 2005
(3) 2004 (4) 2001

183. श्री. मनजीत चौधरी या मिडीया एशिया लॅब मधील शास्त्रज्ञास युवा शास्त्रज्ञ पुरस्कार केंव्हा प्राप्त झाला ?
(1) जानें 2003 (2) मार्च 2004 (3) फेब्रू. 2011 (4) यापैकी नाही

When was Shri Manjit Chaudhari a research scientist of Media Asia Lab awarded young scientist award ?
(1) Jan. 2003 (2) Mar. 2004 (3) Feb. 2011 (4) None of these

184. प्रॉक्सी सर्व्हर हे कोणत्या कामासाठी वापरतात ?
(1) अनधिकृत वापरा पासून संरक्षण करण्यासाठी
(2) क्लायंटने वेब पेजेससाठी केलेली मागणी पोहोचविण्यासाठी
(3) क्लायंटने डाटाबेस मिळविण्यसाठी केलेली मागणी पोहोचविण्यासाठी
(4) TCP/IP पुरविण्यासाठी

A proxy server is used for which of the following ?
(1) To provide security against unauthorized users
(2) To provide client request for web pages
(3) To provide client request for database access
(4) To provide TCP/IP

185. HTTP चे पूर्ण रूप काय आहे ?
(1) hyper text transfer protocol (2) home text transfer procedure
(3) hyper text transfer procedure (4) यापैकी एकही नाही

HTTP stands for
(1) hyper text transfer protocol (2) home text transfer procedure
(3) hyper text transfer procedure (4) none of these

---

186. वेबसाईट वरील वेब पेजचा एकमेव पत्यास काय म्हणतात ?
(1) URL (2) HTTP (3) Browser (4) ई मेल

The unique address of web page on website is called as
(1) URL (2) HTTP (3) Browser (4) E-mail

---

187. ज्या सॉफटवेअर द्वारे वेबसाईट मध्ये प्रवेश करून माहिती पाहता येते त्यास काय म्हणतात ?
(1) सर्व्हर (2) ब्राउजर (3) इंटरनेट (4) WWW

The software used to navigate through the web is known as
(1) Server (2) Browser (3) Internet (4) WWW

---

188. ISDN चे विस्तारीत रूप
(1) Integrated Service Digital Network
(2) Internet Service Digital Network
(3) International Service Digital Network
(4) यापैकी नाही

ISDN stands for
(1) Integrated Service Digital Network
(2) Internet Service Digital Network
(3) International Service Digital Network
(4) None of these

---

189. DSL चे विस्तारीत रूप
(1) डिजीटल सबस्क्रायबर लाईन (2) डिजीटल सिग्नल लाईन
(3) डिजीटल सॉफ्टवेअर लेअर (4) यापैकी एकही नाही

DSL stands for
(1) Digital Subscriber Line (2) Digital Signal Line
(3) Digital Software Layer (4) None of these

---

190. FTP चे विस्तारीत रूप

(1) File Transfer Protocol (2) Fully Transfer Protocol
(3) Filter Transfer Protocol (4) File Transfer Procedure

FTP stands for

(1) File Transfer Protocol (2) Fully Transfer Protocol
(3) Filter Transfer Protocol (4) File Transfer Procedure

---

191. वेबसाईट वरील प्रथम पेज काय म्हणून ओळखतात ?

(1) प्रथम पेज (2) होम पेज
(3) वेब पेज (4) यापैकी एकही नाही

The first page of any website is called

(1) First page (2) Home page
(3) Web page (4) None of the above

---

192. ई मेलच्या पुढील पायरीस काय म्हणतात ?

(1) इन्स्टंट मेसेजिंग (2) स्पॅम
(3) जंक (4) यापैकी एकही नाही

The next step of e-mail is

(1) Instant messaging (2) SPAM
(3) JUNK (4) None of these

---

193. चर्चा समूहा मध्ये समाविष्ट होण्यापूर्वी वेगवेगळ्या समासदांमधील मेसेजेसची पाहणी, वाचन करणे या प्रक्रियेस काय म्हणतात ?

(1) मेसेजिंग (2) लर्किंग (3) सर्फिंग (4) यापैकी एकही नाही

Observing, reading communication message between different members before joining discussion group is called

(1) Messaging (2) Lurking (3) Surfing (4) None of the above

---

194. माहितीची देवाण व घेवाण कशी करावी या साठीच्या नियमावलीस काय म्हणतात ?

(1) प्रोटोकॉल (2) नियम
(3) इन्टरनेट (4) नोडस्

Code of behaviour for sending and receiving information is called as

(1) Protocol (2) Rules
(3) Internet (4) Nodes

---

195. इन्टरनेट मध्ये जोडलेल्या संगणकास ॲडरेस असतो, त्यास __________ म्हणतात.

(1) इंन्टरनेट प्रोटोकॉल (2) URL
(3) WWW (4) वरीलपैकी एकही नाही

The address for computer on internet is called as

(1) Internet protocol (2) URL
(3) WWW (4) None of the above

---

196. कोणत्या नेटवर्क मध्ये सर्व नोडसला समान अधिकार असतात ?

(1) Peer to Peer (2) Hierarchical
(3) Internet (4) यापैकी एकही नाही

In which type of network nodes have equal rights ?

(1) Peer to Peer (2) Hierarchical
(3) Internet (4) None of these

---

197. मॅक ओ.एस.एक्स सर्व्हर ही __________ ऑपरेटिंग सिस्टीम आहे.

(1) नेटवर्क (2) डिस्क (3) मिक्स (4) वैयक्तीक

Mac OSX-server is __________ operating system.

(1) Network (2) Disk (3) Mixed (4) Personal

---

198. माहीती पाठविण्यापूर्वी तिचे तुकड्यात रूपांतर करण्यात येते, अश्या तुकड्यास काय म्हणतात ?

(1) पॅकेट (2) बिट (3) बाईट (4) निबल

Before sending message, it is converted in to small pieces, they are called as

(1) Packets (2) Bit (3) Byte (4) Nibble

---

199. मागीतल्या नसलेल्या आणी मिळालेल्या ई मेल्सला काय म्हणतात ?

(1) स्पॅम (2) सेंट (3) लर्क (4) यापैकी एकही नाही

Unsolicited e-mails are called as

(1) SPAM (2) SENT (3) LURK (4) None of these

---

200. 'Gnutella' हे कोणत्या नेटवर्क स्ट्रॅटेजी मध्ये वापरतात ?

(1) टर्मिनल (2) पियर टू पियर
(3) क्लायंट/सर्व्हर (4) एन. आय. सी.

In which network strategy is 'Gnutella' used ?

(1) Terminal (2) Peer to Peer
(3) Client/Server (4) NIC

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना – (पृष्ठ 1 वरुन पुढे....)

(8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

(9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वत: बरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. **मात्र परीक्षा कक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग – 1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.**

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. **201.** सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलत: प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती (2) ईश्वरचंद विद्यासागर

(3) राजा राममोहन रॉय (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर "(3) राजा राममोहन रॉय" असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर "(3)" होईल. यास्तव **खालीलप्रमाणे** प्र. क्र. **201** समोरील उत्तर-क्रमांक "③" हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. **ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.**

कच्च्या कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK